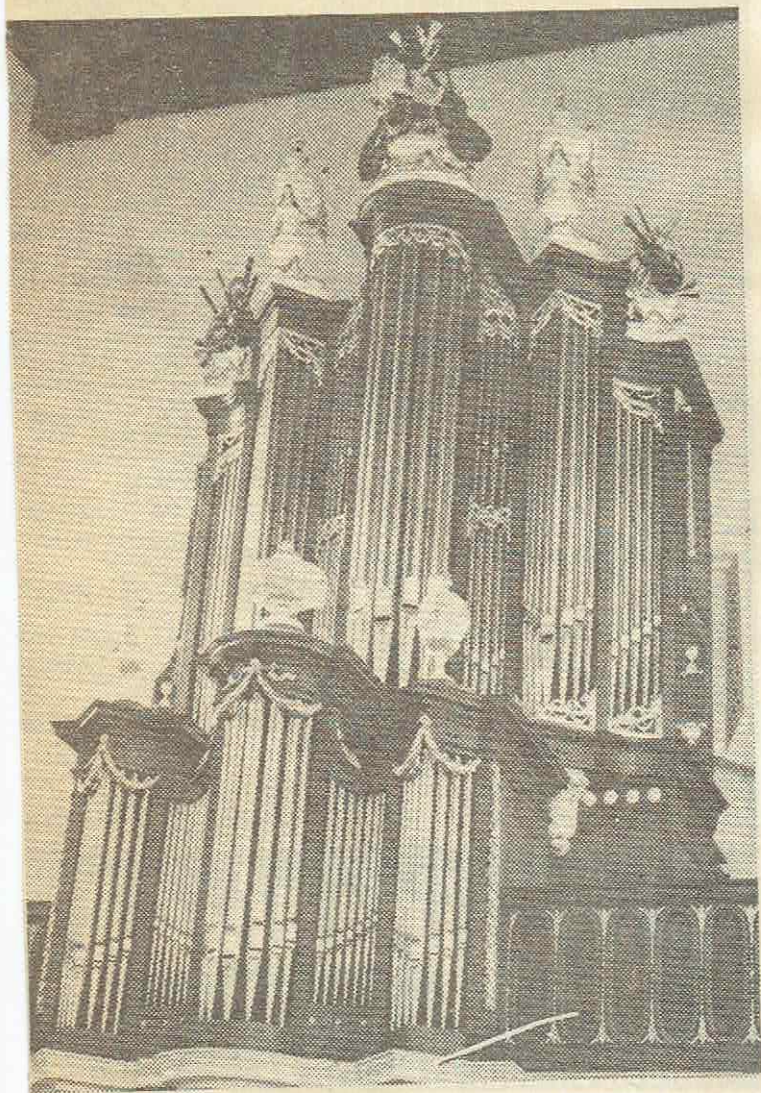

Zomerprogramma orgelconcerten bij kaarslicht

De werkgroep Kerkmuziek en Concerten heeft het zomerprogramma gepubliceerd van de orgelconcerten bij kaarslicht voor deze zomer in de Abdijkerk in Loosduinen.

Op 14 mei is Michelle Leclerc uit Frankrijk de organist. Op 11 juni bespeelt Ben Fey uit Den Haag het orgel. Henk Klop (Giessendam) komt op 9 juli. Charles de Wolff uit Groningen komt op 13 augustus en Ben van Oosten (Den Haag) zal op 10 september de serie concerten besluiten.

De Abdijkerk is te bereiken met het openbaar vervoer HTM-lijn 2 en 26 en West-Nederland, lijnen 50, 51, 52 en 53.

Er is voor auto's ruime parkeergelegenheid.

Zomerprogramma 1976 ORGELCONCERTEN BIJ KAARSLICHT

Orgelconcert bij kaarslicht

Het is nog niet zo lang geleden, dat de bekende 'oude Jan', de Hervormde dorpskerk van Loosduinen, na een lange tijd van restauratie officieel werd heropend.

Trots blinkend, mooier dan ooit tevoren staat deze oude kerk, die in de 13e eeuw reeds gesticht werd, te pronken in het hart van de nieuwe wijk Kraaienstein. Zo vormt de kerk die na de restauratie naar haar oude functie de naam 'Abdijkerk' herkreëg, een waardig evenwicht in een stadswijk waar moderne vormen nu eenmaal de overhand hebben.

Met de kerkrestauratie is ook het orgel, dat gebouwd werd in 1780 door de Haagse orgelbouwer Joachim Reichner, weer in ere hersteld.

Nadat het tijdens de restauratie jarenlang in de werkplaatsen van de orgelbouwers Flentrop op haar nieuwe functie heeft gewacht, werd het vorig jaar - tot grote blijdschap van de kerkelijke gemeente - weer op zijn oude vertrouwde plaats opgebouwd.

Op dit orgel nu worden in het komende seizoen, telkens op de 2e vrijdag van de maand, vijf concerten bij kaarslicht georganiseerd. Het eerste daarvan zal plaatsvinden op VRIJDAG 14 MEI om 20.15 uur.

De bekende organiste Michelle Leclerc, organiste van de kathedraal te Sens (Frankrijk) werd uitgenodigd de serie te openen.

Het aardige van deze concerten is dat men met recht een avond 'uit' is. Ieder heeft de gelegenheid om van te voren

reeds een kopje koffie of iets anders te gebruiken, er is gelegenheid de kerk - met haar prachtige kloostergang - te bezichtigen.

Na het concert kan men de klaviatuur van het orgel gaan bekijken of kennismaken met de concertgeefster.

Er zijn voldoende mensen aanwezig die iets kunnen vertellen over de geschiedenis van de kerk en orgel. Ieder die belang stelt in dit unieke stukje cultureel werk zo vlak bij onze stadswijk móet hierbij zijn. Let op de datum: vrijdag 14 mei. Aanvang 20.15 uur.

Hervormde Gemeente Abdijkerk,
Werkgroep Kerkmuziek en Concerten.

KWINTET ORGELCONCERTEN BIJ KAARSLICHT

In het komende zomerselzoen presenteert de Werkgroep 'Kerkmuziek en Concerten Abdijkerk' vijf Orgelconcerten bij Kaarslicht in de prachtig gerestaureerde Abdijkerk te Loosduinen op de volgende data (aanvang: steeds 20.15 uur):

- 14 mei 1976 - Michelle Leclerc (organiste Kathedraal te Sens, Frankrijk)
- 11 juni 1976 - Ben Fey (organist Houtrustkerk, Den Haag)
- 9 juli 1976 - Henk Klop (organist te Giessendam)
- 13 augustus 1976 - Charles de Wolff (organist te Groningen)
- 10 september 1976 - Ben van Oosten (organist te Den Haag)

Toegangskaarten, tevens programma's, à f 2,50 voor HCT-leden op vertoon van hun geldige lidmaatschapskaart, uitsluitend verkrijgbaar op de avond van de uitvoering aan de Kerk; openbare prijs à f 3,50; houders CJP en BP-65+ à f 2,50.

Vruchtenkwartier

Hervormde Gemeente Abdijkerk

Werkgroep Kerkmuziek en Concerten

secre.: Kijkduinsestraat 880 Den Haag

zomerprogramma 1976

ORGELCONCERTEN BIJ KAARSLICHT

14 mei	Michelle Leclerc
(Sens, Frankrijk)
11 juni	Ben Fey
(Den Haag)
9 juli	Henk Klop
(Giessendam)
13 aug.	Charles de Wolff
(Groningen)
10 sept.	Ben van Oosten
(Den Haag)

ledere tweede vrijdag van de maand
aanvang 20.15 u. - kerk open 19.45 u.
toegang f. 3,50 - C.J.P.-ers / 65 +ers
en leden H.C.T. f. 2,50

ABDIJKERK
WILLEM III STRAAT 40 - LOOSDUINEN

VRIJDAG 14 MEI 20.15 UUR

ORGELCONCERT bij kaarslicht

door de vermaarde organiste

MICHELLE LECLERC
uit Sens (Frankrijk).

Vóór en na het concert gelegenheid tot
bezigting kerk en orgel.

14 mei

Michelle Leclerc
(Sens, Frankrijk)

ORGELCONCERT DOOR MICHELLE LECLERC IN DE ABDIJKERK TE LOOSDUINEN

Op vrijdag 14 mei a.s. zal in de Abdijkerk, Willem III straat, Loosduinen, het eerste concert plaatsvinden in de serie van vijf „orgelconcerten bij kaarslicht“, georganiseerd door de werkgroep kerkmuziek en concerten Abdijkerk.

Het monumentale Reichnerorgel uit 1780 zal dan bespeeld worden door de beroemde franse organiste Michelle Leclerc, organiste van de kathedraal te Sens in Frankrijk.

Zij zal werken ten gehore brengen van

Muffat, Lübeck, Böhm, Reincken, Walther, Mendelssohn en Brahms.

Aanvang van het concert is 20.15 uur, terwijl de kerk vanaf 19.45 open is. Zowel voor als na het concert is er gelegenheid koffie e.d. te drinken in het gemeentecentrum. Na afloop is ook de klaviatuur van het orgel te bezichtigen. De overige concerten in deze serie zullen worden gehouden op vrijdag 11 juni (Ben Fey), 9 juli (Henk Klop), 13 augustus (Charles de Wolff) en 10 september (Ben van Oosten), steeds op de tweede vrijdag van de maand, om 20.15 uur.

ABDIJKERK - LOOSDUINEN VIJF ORGELCONCERTEN BIJ KAARSLICHT

P r o g r a m m a

van het openingsconcert op vrijdag, 14 mei 1976, 20.15 uur
te geven door

M I C H E L L E L E C L E R C

Organiste van de Grande Cathédrale te Sens (Fr.)

1. Toccata sexta

- Georg Muffat
(1653-1704)

2. Preludium et Fuga in E-dur

- Vincent Lübeck
(1654-1740)

3. Choral-aria:
"Vater unser im Himmelreich"

- Georg Böhm
(1661-1733)

4. Fuga in g-moll

- Jan Adams Reincken
(1632-1722)

5. Concerto in h-moll del Sigr. Meck
a) Allegro
b) Adagio
c) Allegro

- Joh. G. Walther
(1684-1748)

6. Zes Etudes (in de vorm van een canon)

- Robert Schumann
(1810-1856)

7. Sonate V

- Felix Mendelssohn-

11 juni

Ben Fey
(Den Haag)

Kaarslicht

orgelconcert

Op vrijdag 11 juni, aanvang 20.15 uur, geeft de bekende organist Ben Fey het tweede concert in de Ned. Herv. Abdijkerk aan de Willem III-sstraat te Loosduinen in de serie orgelconcerten bij Kaarslicht, georganiseerd door de werkgroep „Kerkmuziek en concerten Abdijkerk“.

Ben Fey zal werken ten gehore brengen van D. Buxtehude (Preludium en Fuga in D gr. t.), J. Pachelbel (Ciaccona in f. kl. t.), J. S. Bach (Choralvorspiele: „Liebster Jesu, wir sind hier“ en „Wir glauben all' an einen Gott“), C. F. E. Bach (Sonate in Bes gr. t.), A. de Klerk (Uit „Tien Orgelwerken“: Aria, Capriccio en Hymne) en tot besluit van C. Franck diens prachtige Choral III in a. kl. t.

De toegang bedraagt f 3,50 en voor CJP-ers, 65+-ers en HCT-leden f 2,50.

Na afloop zijn er o.m. orgelpiaten en orgelfoto's te koop.

Postroom

KWARTET ORGELCONCERTEN BIJ KAARSLICHT

In het komende zomerseizoen presenteert de Werkgroep 'Kerkmuziek en Concerten Abdijkerk' nog vier Orgelconcerten bij Kaarslicht in de prachtig gerestaureerde Abdijkerk te Loosduinen op de volgende data (aanvang: steeds 20.15 uur):

11 juni 1976	- Ben Fey (organist Houtrustkerk, Den Haag)
9 juli 1976	- Henk Klop (organist te Giessendam)
13 augustus 1976	- Charles de Wolff (organist te Groningen)
10 september 1976	- Ben van Oosten (organist te Den Haag)

Toegangskaarten, tevens programma's, à f 2,50 voor HCT-leden op vertoon van hun geldige lidmaatschapskaart, uitsluitend verkrijgbaar op de avond van de uitvoering aan de Kerk; openbare prijs à f 3,50; houders CJP en BP-65+ à f 2,50.

HCT

De Aria is geschreven in een driedelige liedvorm. Het Capriccio is per definitie een grillig stuk; zoals bij de meeste voorbeelden uit de Barok laat de Klerk deze muziek fugatisch verlopen, als voermiddel koos hij de tweestemmigheid. In de Hymne wordt de lofzang gaande gehouden door majestueuze accoorden, terwijl in het middendeel éven een dialoog weerklinkt tussen piano- en forteklavier.

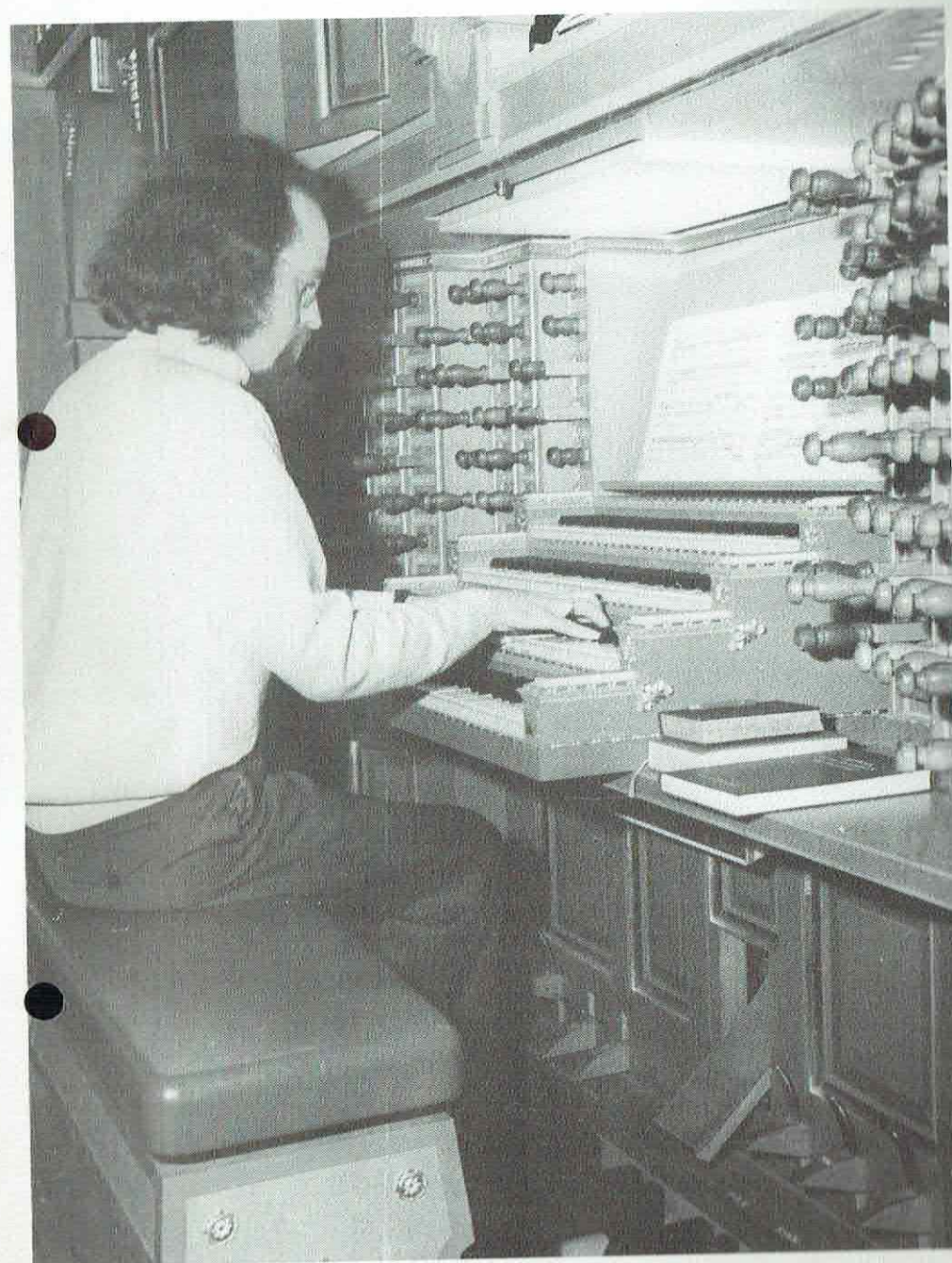
César Franck hanteerde een zeer persoonlijke compositiestijl, die bij zijn leven slechts in kleine kring werd gewaardeerd. Thans worden zijn orgelwerken algemeen beschouwd als de belangrijkste voortbrengselen van de 19e eeuwse orgelliteratuur. De meester werd door zijn leerlingen vererend aangeduid als "le père angélique". Deze naam doet Franck ook alle eer aan in het Troisième Choral. Het werd kort voor zijn dood gecomponeerd en terecht is het één van zijn meest geliefde werken geworden. Wie wordt niet getroffen door de zeldzame klankschoonheid en de evenwichtige architectuur ?

Ten besluite:

Moge met dit concert bewaarheid worden het romantische woord van Just Havelaar:

"Muziek is de bevrijding der ziel uit de kluisters harer schuwheid"

BEN FEY

TOELICHTING

Buxtehude werd in Oldesloe (Holstein) geboren, maar was van deense afkomst. Hij werkte voornamelijk in Lübeck. Zijn Preludium en Fuga in D is geschreven in een feestelijk majeur. De vorm is in feite driedelig, want de eigenlijke fuga staat in het midden van het werk.

Pachelbel was een Neurenberger. De chaconne is van oorsprong een dans in 3/4 maat. Als basis voor de compositie fungeert een bassthema, dat steeds herhaald wordt. De chaconne die u vanavond hoort heeft een eenvoudig thema: vier trapsgewijs dalende tonen. Boven deze bas spelen zich een reeks vrije variaties af.

Bach versierde in het koraalvoorspel "Liebster Jesu, wir sind hier" de cantus firmus met om spelende tonen. In "Wir glauben all" wordt op de eerste regel van de melodie een fugato gebouwd, terwijl een kernachtig motief van enkele opwaartse sprongen partij geeft op het pedaal.

Vader Bach heeft zijn zoon Carl Philipp Emanuel als componist gevormd. In die kwaliteit was hij belangrijk o.a. voor de ontwikkeling van de pianosonate. Tevens was hij een uitnemend pedagoog, getuige zijn verhandeling "Versuch über die wahre Art das Clavier zu spielen". Bij dit alles was de maestro een zeer gezien mens, die bovendien rijk gezegend was met aardse goederen. Deze zonnige kant van het leven stelde hem in staat om onbezorgde muziek te scheppen, zwierig in de rococostijl van zijn tijd.

De composities van Albert de Klerk worden gekenmerkt door een frans karakter. Hierbij treedt de invloed van Hendrik Andriessen, bij wie de componist studeerde, duidelijk naar voren. Een en ander valt te beluisteren in de drie aangegeven nummers uit de bundel "Tien Orgelwerken".

Foto:

BEN FEY aan het werk op het hoofdorgel van de Grote of St. Laurenskerk te Rotterdam.

ABDIJKERK - LOOSDUINEN
VIJF ORGELCONCERTEN BIJ KAARSLICHT

P R O G R A M M A

van het tweede concert op vrijdag, 11 juni 1976, 20.15 uur
te geven door

BEN FEY

(cantor-organist van de Houtrustkerk te Den Haag)

-
1. Preludium en Fuga in D gr.t.	- Dietrich Buxtehude
(1637 - 1707)
2. Ciacona in f kl.t.	- Johann Pachelbel
(1653 - 1706)
3. Twee Choralvorspiele
-Liebster Jesu, wir sind hier
-Wir glauben all' an einen Gott	- Joh. Seb. Bach
(1685 - 1750)
4. Sonate in Bes gr.t.
a. allegro
b. arioso
c. allegro	- Carl Ph. Em. Bach
(1714 - 1788)
5. Uit: "Tien Orgelwerken"
a. Aria
b. Capriccio
c. Hymne	- Albert de Klerk
(geb. 1917)
6. Choral III in a kl. t.	- César Franck
(1822 - 1890)
-

Deze serie concerten wordt georganiseerd door de Werkgroep
"Kerkmuziek en Concerten Abdijkerk", sekretariaat:
Kijkduinsestraat 880, Den Haag, tel. 68.52.13.

Het volgende concert wordt gegeven op vrijdag, 9 juli a.s.
door de bekende organist Folkert Grondsma (werken van o.a.
Sweelinck, Bach, Boëllmann, Vierne en Kox).

Toegangsprijs f 3.50

Houders CJP, 65+ers en leden H.C.T. f 2.50

De kollekte aan de uitgang bevelen wij in uw bijzondere
belangstelling aan.

Folkert Grondsma geeft orgelconcert bij kaarslicht

Posthoorn

In verband met ziekte van Henk Klop zal deze organist vrijdagavond 9 juli a.s. niet kunnen optreden in de orgelcyclus in de Loosduinse Abdijkerk aan de Willem III straat.

Gelukkig heeft men de bekende Haagse organist Folkert Grondsma bereid gevonden dit concert op korte termijn over te nemen.

Bij het kaarslicht van drie grote koperen luchters - wat bij het publiek door de sfeerrijke entourage terecht in de smaal valt - zal Fol-

kert Grondsma werken ten gehore brengen van J. P. Sweelinck, D. Buxtehude, J. S. Bach, L. Böellmann, L. Vierne en H. Kox. Aan het slot van de avond zal de organist - zoals dit gebruikelijk is bij deze orgelcyclus - een improvisatie ten gehore brengen.

Het concert begint om 20.15 uur en de toegang bedraagt f 3.50 (voor CJP-ers, 65ers en HCT-leden f 2.50).

Na afloop van het concert zijn consumpties verkrijgbaar en orgelplaten, orgelfoto's te koop.

ABDIJKERK - LOOSDUINEN

VIJF ORGELCONCERTEN BIJ KAARSLICHT

P R O G R A M M A

van het derde concert op vrijdag, 9 juli 1976, 20.15 uur
te geven door

FOLKERT GRONDSMA

(cantor-organist van de H. Pauluskerk te Den Haag)

1. a. Echofantasie	- Jan P. Sweelinck
(1562 - 1621)
b. Echo ad manuale duplex,
forte e lene	- Samuel Scheidt
(1587 - 1654)
2. Preludium en Fuga in g-moll	- Dietr. Buxtehude
(1637 - 1707)
3. Orgelkoraal "Erbarme dich"	- Joh. S. Bach
(1685 - 1750)
4. Uit de "Suite du deuxième ton"	- Nic. Clérambault
(1676 - 1749)
a. Duo	
b. Trio	
c. Basse et dessus de Trompette	
d. Dialogue sur les Grands-jeux	
5. a. Prière à Notre Dame
(uit de "Suite Gothique")	- Léon Boëllmann
(1862 - 1897)
b. Offertoire
(uit de "Messe Basse")	- Louis Vierne
(1870 - 1937)
6. Preludium en Fuga	- Hans Kox
7. Improvisatie over een op te geven thema	

Deze serie concerten wordt georganiseerd door de Werkgroep
"Kerkmuziek en Concerten Abdijkerk", sekretariaat:

Kijkduinsestraat 880, Den Haag, tel. 68.52.13.

Het volgende concert wordt gegeven op vrijdag, 13 augustus
a.s. door de grote organist Charles de Wolff.

Toegangsprijs f 3.50

Houders CJP, 65+ers en leden H.C.T. f 2.50

De kollekte aan de uitgang bevelen wij in uw bijzondere

ABDIJKERK - LOOSDUINEN
VIJF ORGELCONCERTEN BIJ KAARSLICHT

P R O G R A M M A

van het derde concert op vrijdag, 9 juli 1976, 20.15 uur
te geven door

FOLKERT GRONDSMA

(cantor-organist van de H. Pauluskerk te Den Haag)

-
1. a. Echofantasie	- Jan P. Sweelinck
(1562 - 1621)
b. Echo ad manuale duplex,
forte e lene	- Samuel Scheidt
(1587 - 1654)
2. Preludium en Fuga in g-moll	- Dietr. Buxtehude
(1637 - 1707)
3. Orgelkoraal "Erbarme dich"	- Joh. S. Bach
(1685 - 1750)
4. Uit de "Suite du deuxième ton"	- Nic. Clérambault
(1676 - 1749)
a. Duo	
b. Trio	
c. Basse et dessus de Trompette	
d. Dialogue sur les Grands-jeux	
5. a. Prière à Notre Dame
(uit de "Suite Gothique")	- Léon Boëllmann
(1862 - 1897)
b. Offertoire
(uit de "Messe Basse")	- Louis Vierne
(1870 - 1937)
6. Preludium en Fuga	- Hans Kox
7. Improvisatie over een op te geven thema	
-

Deze serie concerten wordt georganiseerd door de Werkgroep
"Kerkmuziek en Concerten Abdijkerk", sekretariaat:

Kijkduinsestraat 880, Den Haag, tel. 68.52.13.

Het volgende concert wordt gegeven op vrijdag, 13 augustus
a.s. door de grote organist Charles de Wolff.

Toegangsprijs f 3.50

Houders CJP, 65+ers en leden H.C.T. f 2.50

De kollekte aan de uitgang bevelen wij in uw bijzondere
belangstelling aan.

Na afloop van het concert bent u hartelijk welkom in het
gemeentecentrum, waar koffie en gekoelde dranken verkrijg-
baar zijn. U kunt hier teven kennis maken of van gedachte
wisselen met de concertgever.

Charles de Wolff
(Groningen)

13 aug.

Kaarslicht orgelconcert

Op uitnodiging van de werkgroep „Kerkmuziek en concerten Abdijskerk” geeft Charles de Wolff vrijdag 13 augustus om 20.15 uur een concert op het prachtige Reichnerorgel van de Abdijskerk aan de Willem III-sstraat te Loosduinen.

Bij kaarslicht van drie koperen luchters zullen werken ten gehore gebracht worden van J.P. Sweelinck, J. Pachelbel, D. Buxtehude en J.S. Bach (Fantasia in G-dur, Sonate IV in e-moll en Passacaglia in c-moll).

De toegang voor het concert bedraagt (inclusief programma) f 3.50. CJP-ers, 65-plussers en HCT-leden betalen slechts f 2.50.

Posthoorn

4de orgelconcert bij kaarslicht

De werkgroep 'Kerkmuziek en Concerten Abdijskerk' te 's-Gravenhage-Loosduinen zag haar enthousiaste en zorgvuldig voorbereide werk andermaal met succes bekroond. De vierde door deze werkgroep in de serie 'Vijf orgelconcerten bij kaarslicht' georganiseerde orgelbespeeling trok zoveel bezoekers, dat inderhaast bijgeslepte stoelen mitsgaders de trap van de preekstoel van de Abdijskerk nodig waren om allen een plaats te geven.

Concertgever was ditmaal de Groningse organist Charles de Wolff. Deze veelzijdige musicus - hij is o.m. dirigent van het Noordelijk Filharmonisch Orkest en van de Nederlandse Bachvereniging te Naarden, als opvolger van Anton v. d. Horst - gaf een zestal bijdragen, die stuk voor stuk de toehoorders vermochten te boeien.

Hij opende met een lied-variantie over 'Mijn jonges Leben hat ein End' van Jan Pieterszoon Sweelinck. De organist bracht de bekoorlijke klankenpracht van dit werk op uitnemende wijze tot uitdrukking.

Tweede bijdrage was de Ciacona in f-moll van Johan Pachelbel, een in de Barok veel gebruikte compositievorm: talrijke figuratieve veranderingen boven een eenvoudig (in dit geval 4 tonen bestaand) telkens weer terugkerend thema. Als afsluiting van dit 'voor-Bach'se' gedeelte vertolkte De Wolff een Partita over 'Vater unser im Himmelreich' van Dietrich Buxtehude, wel genoemd 'das Haupt der Norddeutschen Orgeltradition'.

Het tweede drietal orgelwerken was uitsluitend gewijd aan de 'orgel-grootmeester aller tijden', Johan Seb. Bach.

Achtereenvolgens werden ten gehore gebracht diens Fantasia in G-dur (een compositie in 3-delige vorm, met een vijfstemmig middenstuk van bijna pathetische grootsheid), de Sonate IV in e-moll (één van de zes triosonates, waarvan Marcel Dupré zegt: 'zij zijn als het ware een sythese van alle symfonische vormen, zoals die ook tegenwoordig nog toepassing vinden'), en tenslotte de Passacaglia in c-moll, in het bij het programma gevoegde omschrijving (loffelijk idee!) terecht één van de toppunten uit de gehele orgelliteratuur genoemd.

Ook deze Bach werken kregen van de concertgever een sublieme vertolking. Na de machtige slot-cadens van het laatste werk weerklonk dan ook een lang aangehouden klaterend applaus in de kerkruimte.

Velen zullen - met mij - alweer verlangd uitzien naar het volgende concert in deze onvolprezen reeks.

D. v. d. Br.

Loosduinse Krant

**Charles de Wolff
trok veel publiek
in Abdijskerk**

door ADR. HAGER

LOOSDUINEN — De Groningse organist Charles de Wolff nam gisterenavond plaats op de orgelbank van de Abdijskerk en dat feit trok zoveel belangstelling, dat de interieurruimte tot de laatste plaats bezet was. Voor de geïnteresseerden: het laatste Kaarslichtconcert wordt op 10 september gegeven door Ben van Oosten.

Het programma dat De Wolff ten gehore bracht richtte de blik naar het verleden met de zeventiende en de achttiende eeuwse componisten Sweelinck, Pachelbel, Buxtehude en Bach. Wellicht zou men van de dirigent van een symfonie-orkest een meer eigentijdse keuze verwachten, anderzijds kan het geen verbaten wekken, dat de dirigent van de Nederlandse Bachvereniging ook als organist eer bewees aan Bach.

Over de kwaliteiten van Charles de Wolff is, ook in deze kolommen, al zoveel geschreven, dat daaraan nauwelijks iets valt toe te voegen. De Wolff kent zijn métier door en door, zijn spel getuigt maat voor maat van dat vakwerk, evenwichtigheid, beheersing en een uitgebalanceerde muzikale benadering zijn zijn kenmerken. Speels werk in de Sweelinckvarianties, indringende kracht in de Ciacona van Pachelbel en de Buxtehude — partita. Bach zal voor velen een hoogtepunt betekend hebben met de Fantasia nr. 572, de Vierde Sonate en de Passacaglia nr. 582. Vrijwel geen organist speelt Bach hetzelfde en ook de stijl van De Wolff draagt een persoonlijk stempel. Een gewaardeerde benadering, zoals bleek uit de aandacht van de vele aanwezigen.

Trouw

Abdijkerk kostelijk juweeltje

Hoewel enigszins verscholen door nieuwbouw is de Loosduinse Abdijkerk aan de Willem III-straat toch een opvallend juweel. Een kerk met geschiedenis en ook het orgel mag historisch genoemd worden. De annalen vermelden: „In den jaare 1780 werd de kerk een fraai orgel, zijnde een bovenwerk geschonken door den Wed. Heer C. Steengracht”.

Na verrijkt te zijn met een rugpositief werd het instrument op „Saterdag den 19 november 1791 ingewijd. Het gezegde orgel is in alles bezienswaardig”. Het door Reichner gebouwde orgel werd in 1856 door Bätz gerepareerd en van nieuwe onderdelen voorzien. In juli 1969 werd de Abdijkerk voor restauratie gesloten en de fa. Flentrop kreeg opdracht het orgel onder zijn hoede te nemen. In juni vorig jaar werden kerk en orgel in gebruik genomen.

Dit jaar organiseerde men voor de eerste maal een kleine serie kaarslichtconcerten. Gezien de overweldigende belangstelling een groot organisatorisch succes. Doch ook een artistiek succes omdat het kostelijk instrument zich uitermate leent voor bespeelingen. Aan het einde van het zomerseizoen kan men gerust stellen, dat de Abdijkerk reeds nu is uitgegroeid tot een muzikaal centrum van Loosduinen.

De afsluiting van de serie vertrouwde men toe aan Ben van Oosten, organist van de kerk aan de Wenckebachstraat, die zich ondanks zijn jeugd in Den Haag en omgeving reeds een goede naam verworven heeft. Dat was trouwens aan de opkomst wel merkbaar! Een stemmig Offertoire van de 17e eeuwse Italiaan Domenico Zipoli en een Preambulum openden een programma, dat weliswaar klassiek genoemd mag worden doch dat daardoor ook veel verpozing te bieden had. Sweelinck's tijdgenoot Van Noordt is bekend gebleven door zijn „Boeck van Psalmen en Fantaseyen”. Haydn's „Flötenuhr-tucke” is kostelijk en Bach, Scarlatti en Vierne waren de onwrikbare steunpilaren van dit concert. Ben van Oosten toonde zich de organist met veel talent, ook als improvisator, die zijn wat wilde (muzikale) haren geordend heeft en die zich positief ontplooit.

10 sept. Ben van Oosten
(Den Haag)

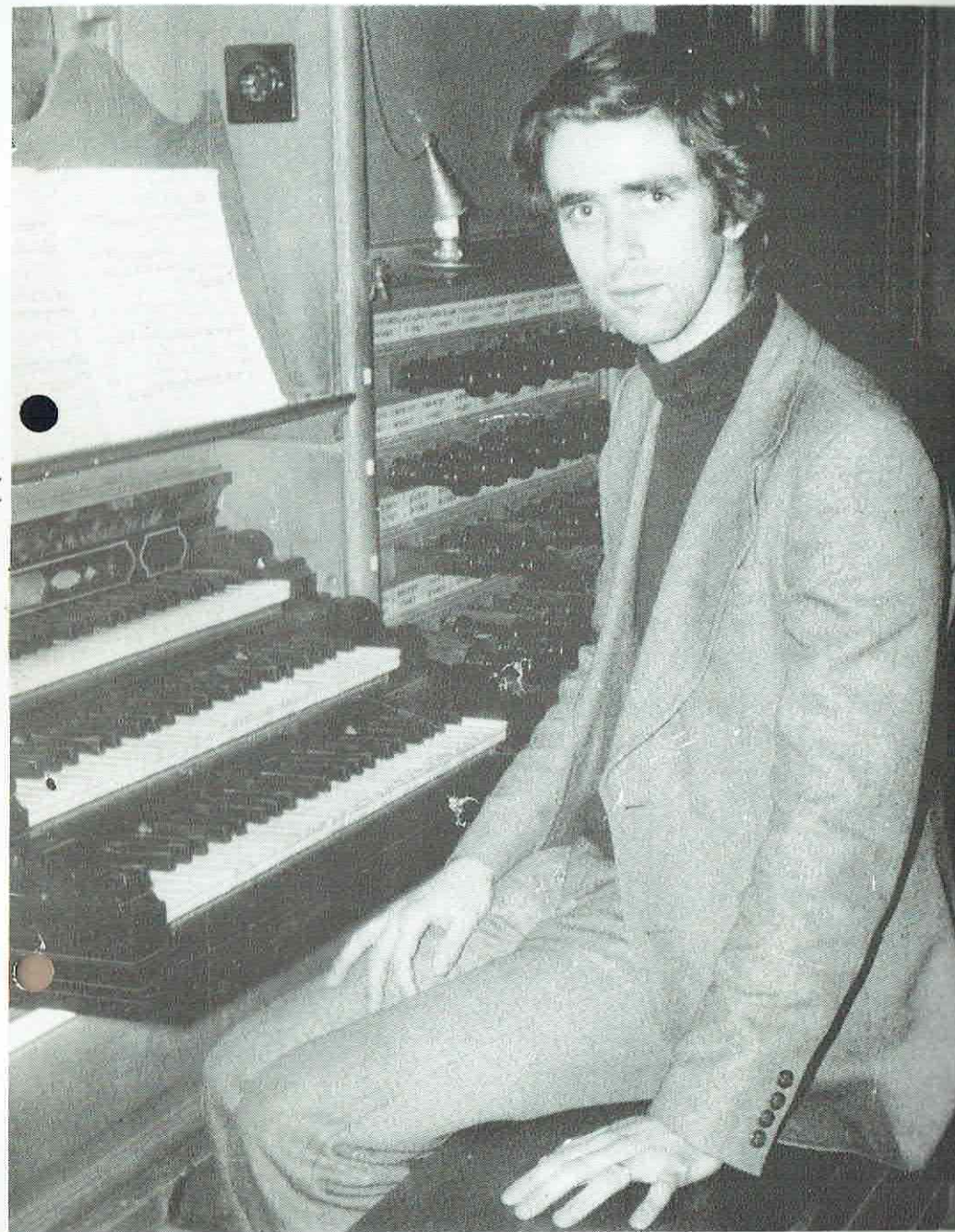
Het Adagio valt op door zijn merkwaardige harmonische vondsten. Interessant zijn de geïmproviseerde versieringen in de reprise.

5. De "muzikale klok" (denkt u niet aan een uurwerk met wijzers en slinger, noch aan een digitaal horloge) was meestal een "muzikaal" mechanisme, bestaande uit een rol met stiften, een blaasbalg, een rij afgestemde pijpen en een uurwerk, aangedreven door een veer of gewicht. M.a.w. hier is sprake van een onvervalst miniatuur-orgel met mechanische aandrijving (eigenlijk de voorloper van het draaiorgel!). Uit de jaren 1772, 1792 en 1793 zijn 3 schitterende "Flötenuhren" bewaard gebleven, die Haydn tot meer dan dertig kostelijke stukken inspireerden. Duidelijk is, dat deze huismuziek-kunst een ongegunstelde, naïeve weergave vergt.
6. Het "orkestraal denken op het orgel" is één van de belangrijkste kenmerken van de franse romantische orgelkunst. Voorbeelden hiervan vindt u in de resp. 12 en 6 grote orgelsymfonieën, die Widor en zijn leerling Vierne componeerden. Zeker niet minder boeiend zijn Vierne's "24 Pièces en style libre". In de Arabesque horen we een prachtige fluitsolo en komt tevens Vierne's gevoel voor delicate harmonieën tot uiting. Het thema van het "Carillon" is ontleend aan het klokkenspel van de kapel bij het kasteel van Longpont (Aisne).

BEN VAN OOSTEN

7. IMPROVISATIE: (...zatie) (Fr.) v. (-s) = mondelinge of instrumentale voordracht, die het ogenblik zelf dat zij bedacht is ten gehore wordt gebracht

(Uit de Grote van Dale)

BEN VAN OOSTEN.

Reeds op zeer jeugdige leeftijd gaf de thans 21-jarige Ben van Oosten (geb. 8.4. '55) blijk van een bijzonder muzikale aanleg. Eenmaal gehoorde orgelmuziek speelde hij, mede dank zij het beschikken over een absoluut gehoor, uit het hoofd vrijwel exakt na.

Op 9-jarige leeftijd ontving hij zijn eerste pianolessen. In 1969 vervolgde hij zijn studie bij de Voorburgse organist Wim van der Panne.

Reeds op 15-jarige leeftijd werd Ben van Oosten benoemd tot organist van de (Geref.) Nieuwe Zuiderkerk te Den Haag. Sinds die tijd dateren ook zijn concerten in Den Haag en daarbuiten, die unaniem als verrassend werden ervaren.

Momenteel maakt Ben van Oosten, behalve zijn steeds talrijker wordende recitals in eigen land, regelmatig met groot succes buitenlandse concertreizen: naar België, Frankrijk, West- en Oost-Duitsland en Oostenrijk. Voor 1977 en '78 zijn tournee's naar o.a. Denemarken, Zweden en Polen op zijn programma opgenomen.

Ben van Oosten studeert thans aan het Amsterdams Conservatorium, waar de nestor van de Nederlandse orgelmuziek, Albert de Klerk, zijn mentor en leermeester is.

Sinds 1973 is Ben van Oosten als organist/dirigent verbonden aan de St. Gerardus Majellakerk aan de Wenckenbachstraat te Den Haag.

Foto: Ben van Oosten achter de speeltafel van het orgel in de Grote of St. Bavokerk te Haarlem.

TOELICHTING.

1. a) De preambule, één van de hoofdvormen uit de 16e eeuw, was niet aan een cantus firmus gebonden. Hij diende als in- of uitleiding. De komponist van het onderhavige werkje is niet bekend, wèl weten we dat het een Poolse 16e eeuwse komponist is geweest.
b) Zipoli was een italiaanse komponist. Zijn "offertorio" is een speels werk, dat geheel wordt gedragen door een orgelpunt op C en waarin we ook vele echo's kunnen beluisteren.
c) Deze Aria is een charmant en melodisch rijk werkje van een onbekende oude italiaanse meester.
2. Over tien psalmen heeft Van Noordt drie tot acht variaties geschreven. Telkens blijft de cantus firmus in de zelfde stem, dikwijls uitkomend, soms versierd of bewerkt. In de variaties over Ps. 116 - we mogen dit werk ook een partita noemen - past van Noordt imitaties en sequensen toe, figureert hij motieven uit de cantus firmus, waardoor het geheel een levendigheid krijgt, die andere Sweelinck-leerlingen niet of nauwelijks bereiken.
3. Een Pastorale is een herderslied. Bach's sterk onder italiaanse invloed geschreven Pastorale voor orgel zou men naar de vorm rustig een Suite kunnen noemen, met als onderdelen: Preludium, Allemande (of Musette), Aria en Gigue. Het laatste deel toont vooral bij de omkering van het thema enige verwantschap met het slotdeel van het Derde Brandenburgse concert.
4. De napolitaan Scarlatti componeerde slechts weinig voor orgel, zijn suite in e is dan ook een klavecimbelwerk, omgeschreven voor orgel. Eigenlijk een Sonate da Chiesa: het werk vangt aan met een langzaam deel. Het Allegro en het Vivace zijn door Scarlatti 2-stemmig opgezet; naar de uitvoeringspraktijk van de 17e en 18e eeuw werden hierbij harmoniestemmen door de speler toegevoegd.

ABDIJKERK - LOOSDUINEN
VIJF ORGELCONCERTEN BIJ KAARSLICHT

P R O G R A M M A

van het slotconcert op vrijdag, 10 sept. 1976, 20.15 uur

te geven door

BEN VAN OOSTEN

(organist van de St. Gerardus Majellakerk te Den Haag)

1. a. Preambulum	- Anonymus
b. Offertorio	- Domenico Zipoli
(1688 - 1726)
c. Aria da Chiesa	- Anonymus
2. Partita over Psalm 116	- Anthoni van Noordt
(? - 1673)
3. Pastorale in F-dur (BWV 590)	- J.S. Bach
(1685 - 1750)
4. Suite in e-moll	- Domenico Scarlatti
(1685 - 1757)
a. Grave	
b. Allegro	
c. Adagio	
d. Vivace	
5. Flötenuhrstücke	- Joseph Haydn
(1732 - 1809)
a. Allegretto	
b. Vivace	
c. Andantino	
d. Vivace ("Der Kaffeeeklatsch")	
e. Andante	
f. Marche	
6. Uit: "24 Pièces en style libre"	- Louis Vierne
(1870 - 1937)
No. 15 - Arabesque	
No. 21 - Carillon	
7. Improvisatie op een opgegeven thema.	
-

Deze "Orgelconcerten bij Kaarslicht" worden in de prachtig gerestaureerde ABDIJKERK-Loosduinen georganiseerd door de Werkgroep "Kerkmuziek en Concerten Abdijkerk", sekretariaat: Kijkduinsestraat 880, Den Haag, tel. 070-68.52.13.

Ook in 1977 zal de Werkgroep het orgel tot klinken laten brengen door vijf binnen- of buitenlandse organisten, allen van grote reputatie. Nadere inlichtingen worden u gaarne door het sekretariaat verstrekt.

Toegangsprijs f 3.50

Houders CJP, 65+ers en leden H.C.T. f 2.50

De kollekte aan de uitgang bevelen wij in uw bijzondere belangstelling aan.

5. De Boheemse komponist Jiri Benda was hofkapelmeester in Gotha. Hij verbleef lange tijd in Italië en werd vooral bekend als schepper van het melodrama.

6. Een ander Boheems komponist en tijdgenoot van Benda is Frantisek Xaver Brixi. Hij was o.a. kapelmeester aan de St. Vituskathedraal te Praag, en een zeer produktief komponist: in de nauwelijks veertig jaren van zijn leven liet hij meer dan vijfhonderd werken na, waaronder ook vijf geliefde concerten voor orgel en orkest.

7. De "Sept Pièces" van César Franck zijn afkomstig uit de bundel "L'Organiste", die Franck schreef in opdracht van de uitgever Enoch te Parijs en voor harmonium bedoeld waren. Temidden van de weekhartige stukjes, die in de regel voor dit bastaardinstrument werden geschreven, is deze muziek wel zeer uitzonderlijk.

8. De blinde organist en komponist Jean Langlais was o.a. leerling van André Marchal en Charles Tournemire. Langlais, het geestelijke kleinkind van "le père Franck" is titulaire van het Cavaillé-Coll-orgel in de Sainte Clotilde te Parijs en leraar aan de Schola Cantorum (beide functies behoren tot de erfstukken van César Franck). Zijn omvangrijke orgeloeuvre getuigt van groot vakmanschap en originaliteit. De bouwstoffen voor zijn orgelwerken ontleent hij voornamelijk aan het Gregoriaans, dat hij voorziet van een fascinerende harmoniek.

9. Niet alleen als interpreet, maar ook als improvisator geniet Albert de Klerk grote vermaardheid. Ongetwijfeld zal hij het Reichner/Bätz orgel in al zijn facetten laten horen.

Het thema is speciaal voor deze gelegenheid gekomponiseerd en gegraveerd door Wim de Jong, muziekgravicus en komponist te 's-Gravenhage (en zelf een zeer verdienstelijk improvisator - reden om juist hem te vragen een thema te maken).

albert de klerk

ALBERT DE KLERK, organist, komponist en dirigent, werd op 4 oktober 1917 in Haarlem uit Vlaamse ouders geboren.

Als leerling van Hendrik Andriessen en Anthon van der Horst, verwierf hij in 1941 de Prix d'Excellence voor orgel en de Toonkunstprijs aan het Amsterdams Conservatorium, bij welke eindproef hij een eigen concert met orkest speelde.

Reeds op 16-jarige leeftijd was hij zijn leraar Hendrik Andriessen opgevolgd als organist van de St. Jozefkerk te Haarlem en verwierf in 1946 diens successie als hoofdleraar aan de kerkmuziekschool te Utrecht; in 1956 volgde zijn benoeming tot stadsorganist van Haarlem en in 1964 die van hoofdleraar orgel aan het Amsterdams Conservatorium als opvolger van zijn oud-leraar Anthon van der Horst. Albert de Klerk is in binnen- en buitenland befaamd als concerterend organist en improvisator. Hij is komponist van orgelwerken, o.m. van drie orgelconcerten met orkest, preludium en fuga, sonate, inventionen, ricercare, octo fantasiae: verder van kamermuziek, liederen, koorwerken, o.m. "Vitis Florigera"; verschillende missen, waaronder zijn grote Pius X-Mis; bovendien "Stabat Mater" voor solisten, koor en kamerorkest en de Cantate "Super omnia" voor alt-hobo, koor en orgel. De Klerk maakte talrijke grammofoonplaatopnamen en verwierf in 1962 de "Edison" met de plaat "Die Klein-Orgel". Verder verscheen het gehele orgel-oeuvre van César Franck op de plaat en ook een groot aantal werken voor orgel en orkest van Händel, Arne, Haydn en Hindemith.

De concerten in de ABDIJKERK worden georganiseerd door de KOMMISSIE ABDIJCONCERTEN LOOSDUINEN
adres: Willem III straat 40.

TOELICHTING OP HET PROGRAMMA

1. Georg Muffat, van Schotse afkomst, in Mégevè (Savoye) geboren, kreeg zijn opleiding te Parijs en was achtereenvolgens Domorganist te Straatsburg, Salzburg en Passau. Het resultaat van Muffat's orgelkunst was de "Apparatus musico-organisticus", waarin we hoofdzakelijk toccata's vinden. Alle virtuoze elementen worden hierin toegepast, maar nooit wordt de virtuositeit als hoofddoel vooropgesteld; hiervoor behoedt hem zijn fijnmuzikale smaak.

2. Bernardo Pasquini, die in Rome werkte, was niet alleen een goed komponist, maar ook een gezocht leraar. Naast duidelijke verwantschap met Frescobaldi bevat zijn muziek tevens belangrijke nieuwe elementen. In zijn werken maakt hij een duidelijke scheiding tussen de instrumentale karakteristieken van het orgel en het clavecimbel. Verder heeft Pasquini een belangrijke bijdrage geleverd tot de ontwikkeling van de kamer-muziekstijl van de achttiende eeuw.

3. John Stanley, een blinde organist die in Engeland vooral naam maakte als oratoriumkomponist, leverde met zijn "Voluntaries" toch ook een belangrijke bijdrage tot de klassieke Engelse orgelmuziek. In deze werken benut hij de mogelijkheden van de Engelse orgels uit die tijd. Vaak komen solostemmen aan bod, zoals cornet of trompet. De voluntary in d-kl.t. opent met een allegro, dat gebaseerd is op een steeds herhaald ritmisch figuur in oktaven, afgewisseld door passagewerk. In het tweede, langzame deel, begeleiden repeterende akkoorden een expressieve melodie. Het laatste allegro is een fuga met sequens-matig passagewerk.

4. Gottfried August Homilius is een van de minder bekende leerlingen van J.S. Bach. Hij bespeelde het prachtige Silbermann-orgel in de Frauen-kerche te Dresden. In de opzet van zijn trio herkent men nog zijn leraar, maar men ontdekt tevens al een nieuwe stijl: de rococo, die inmiddels zijn intrede heeft gedaan.